

Հայերից գանձվող գլխահարկը՝ ջիզյան, տրված է առանձին, որի ընդհանուր գումարը առաջին գանձման ժամանակ եղել է 36915, իսկ երկրորդ գանձման ժամանակ՝ 75080 ալանլուու երկու գանձումների ընդհանուր գումարն է 111995 ալանլուու: Այս գումարից 5490-ը վճարել են ունեւորները, 3460-ը միջակները, իսկ 103045-ը՝ չբավորները: Զիզյայի գումարների մանրամասն վերլուծութիւնը կարող է առանձին ուսումնասիրութիւն: Այն կարևոր է հաշ աղգաբընակուիւթյան ընդհանուր թվաքանակին և սոցիալական վիճակին վերաբերող հարցերի պարզաբանման համար: Սակայն առաջին հայացքից դժվար չէ նկատել, որ եթէ սկզբնական գանձման ժամանակ, ջիզյա վճարող շափահաս հայերի թիվը 14317 շունչ էր, որից 79-ը ունեւոր, 212-ը միջակ և 14026-ը չբավոր, ապա երկրորդ գանձման ժամանակ 28138 շնչից 470-ը ունեւոր են, 480-ը միջակ և 27188-ը չբավոր: Այսինքն երկրորդ ցուցակագրութիւն ժամանակ ունեւորների թիվն աճել է վեց անգամ, միջակներինը՝ 2,26 և չբավորներինը՝ 1,22 անգամ: Ըստ որում, ճշտվում են նաև ջիզյայի վերին, միջին և ստորին (ալա, օվասթ, ադնա) նորմերը՝ տարեկան 10, 5 և 2,5 ալանլուու կամ դուրուշ:

Այնուհետև եկամուտների մեջ նշված են նաև երեւանում և նախշեւանում սեփականատերերի բացակայութիւն. պատճառով պետականացված (միւրի դարձված) կալվածների վաճառքից գույացած գումարները՝ 27521 դուրուշ, վախճանված քյաթիբ Մուհամմադ էֆենդու մոտ հայտնաբերված, բնակութիւնից գանձված գումարների մնացորդը՝ 14608 դուրուշ, ինչպես նաև սեւղում հավաքագրված շարքային զինվորների (երբու նաֆարաթ) համար նախատեսված, սակայն չհատուցված ուժեղագումարները՝ 13317 դուրուշ, որոնց գումարը լինում է 57496, իսկ եկամուտների ընդհանուր գումարը դառնում է 412005: Արանից տեղում կատարված ծախսերի ընդհանուր գումարը կազմում է 16677 դուրուշ, որի 2/3-ից ավելին բերդապահ կայազորի ուժեղներն են և սնունդի համար (միս, հաց, գարի և այլն) հատկացված գումարները: Գրանցումները կատարված են բավական մանրամասն, նշելով զորքերի բոլոր տեսակներն ու յուրաքանչյուրի ուժեղների հատուցման շափն ու ժամանակը: Կան նաև նշումներ Վարսում գնված հացահատիկը Շորագլայի վրայով երեւանի բերդի պահեստները տեղափոխելու համար սալլապաններին տրված փոխադրավարների մասին:

Մնացյալ գումարի 80 տոկոսից ավելին բերդի վերանորոգման, խանդակների փորման և այլ ամրութիւնների՝ զորանոցների, պահեստների ու պահակատների (չեբեխանե, կարաուլխանե) կառուցման, ինչպես նաև հրետանու պարագաների (լեվադիմ-ի թոփխանե) հայթայթման համար կատարված ծախսերն են: Հիշվում են տարբեր մասնագիտութիւն շինարարներ. միմար (ճարտարագետ), բաննա (ոռոմադիր), դաշքյասան կամ դաշլի (բարգործ), նաջար (հլուան), ահնգեբ (երկաթագործ), սեւադոբ բանվորներ (ուսնջբարան) և այլն: Շինարարական աշխատանքները ղեկավարել է արքունի շարտարագետ (միմար-ի խասսա) Մուստաֆա-աղան:

Հաշվետվութիւն կիրող է վերջին մասն, ինչպես ասվեց, վերաբերում է Արքունի գանձատուն կատարված մուծումներին, որոնք հիմնականում իրացվել են վերուստ կատարված ցուցումների համաձայն՝ փոխանցումներով (էվամիր-ի ալիյե իլե հևալե օլունան): Հաշվապահական ճշգրտութիւնը և մանրամասն բացատրութիւններով կատարված ելից գրանցումները ցույց են տալիս, որ երևանի գանձատան (խազինա) վրա ծանրացած է եղել ոչ միայն երևանի բերդապահ կայազորի, այլև երզրումի, Վանի, Թրիլիսիի, Գորիի, Լոռու և այլ բերդերի ենիշերական բերդապահ զորամասերի (մուհաֆիզին-ի կալա) ուժեղների հատուցման պարտավորութիւնը: Ավելին, հրահանգված է եղել երևանի գանձատան գումարներով տեղում կատարել հացահատիկների և այլ մթերքների մեծաքանակ գնումներ՝ ապահովելու համար էրզրումի բերդի ձմեռային պաշարները (դախիրբաբհա-ի զիմսթանի): Բազմաթիվ հանձնարարագրերով գումարներ են հատկացվել նաև Անատոլիի և էրզրումի վալիներ, սարասկարներ՝ Մուստաֆա փաշաների հրամանատարութիւն ներքո ղեկի Թավրիզ, Համադան, Սպահան և Գանձակ արշավող զորամասերի ուժեղների հատուցման և պարենամթերքների ձեռք բերման համար:

Ի մի բերելով հաշվեկշռի տվյալները, ղեֆթերի եզրափակիչ զեկույցում ասված է, որ երեւանի գանձատան 1137 և 1138 (1724—1725) թթ. եկամուտներից բերդապահ կայազորի անձնակազմի ուժեղների և այլ ծախսերի հաշվին գրանցված 166777 դուրուշից բացի, թեև նախապես արված հրամանի համաձայն որոշված է եղել մնացյալ 245228 դուրուշը մուծել պետական գանձարկղ, սակայն այս ընթացքում ստացված հանձնարարականների և հրահանգների հիման վրա 241810 դուրուշ վերը նշված կարգով փոխանցվել է ուր որ անկ է, և այժմ դրամարկղում կանխիկ կա միայն 2400 դուրուշ:

Ինչպես տեսանք, երևանի նվաճումից ընդամենը մեկ ու կես տարի հետո, Ռաջաբ փաշայի